

مقایسه مفهوم ماده فلسفی ارسطویی (هوله) و ماده در دوره جدید

سید ابراهیم موسوی*

حجت‌الله عسکری زاده**

تاریخ دریافت: ۱۳۹۷/۱۱/۳۰ - تاریخ پذیرش: ۱۳۹۸/۰۳/۱۵

DOI: 10.22096/ek.2020.109842.1154

چکیده

تبیین مفهوم ماده ارسطویی (هوله) دارای اهمیت است. نخست، از این جهت که به نظر می‌رسد ارسطو نخستین فیلسوفی است که اصطلاح هوله را در معنای فلسفی آن به کار برده و به واسطه او، این مفهوم وارد فلسفه شده است. دوم اینکه، تصور ماده اولی، با چالش‌هایی همراه است؛ زیرا به گفته ارسطو، ماده اولی هیچ‌گونه تعینی ندارد. به نظر می‌رسد مفهوم ماده به‌طور کلی در فلسفه ارسطو، مانند مفهوم صورت، مفهومی فلسفی است که باید آن را از سنخ معقولات ثانیه به شمار آوریم. ماده ارسطویی بر هر ماده فیزیکی خارجی تقدم دارد. پس آیا ترجمه هوله ارسطویی به «Matter» که به ماده فیزیکی گفته می‌شود، موجب خلط مبحث نیست؟ در این نوشتار به تبیین این مباحث مهم که نقش بسزایی در درک و تصور مفهوم ماده دارد، پرداخته می‌شود.

واژگان کلیدی: ماده، Matter؛ ὕλη؛ هوله؛ هیولی؛ قوه معقولات ثانیه.

* استادیار گروه فلسفه، دانشکده فلسفه، دانشگاه مفید، قم، ایران. «نویسنده مسئول»

Email: emousavi@mofidu.com

** دانشجوی دکتری فلسفه غرب، واحد علوم و تحقیقات تهران، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران.

Email: hojjataskari2015@gmail.com